

OTROKOVE PRILOŽNOSTI ZA GRADITEV ZDRAVE SAMOPODOBE V VRTCU

Vzgojitelj ima možnost narediti otroku dan lep; pa ne samo lep, tudi zanimiv, bogat, učljiv, izkustven, ustvarjalen. Kot strokovni delavec odloča ali določa o dnevu otroka in zato je odgovoren otroku in sebi.

OTROK V VRTCU

1. PREHOD OTROKA OD DOMA V VRTEC
2. VSAKODNEVNA KOMUNIKACIJA IN RUTINA
3. SAMOSTOJNOST OTROKA
4. DEJAVNOSTI, KI OMOGOČAJO OTROKU NAJTI STIKE Z ODRASLIMI
5. DEJAVNOSTI, KI OMOGOČAJO OTROKU NAJTI STIKE Z OSTALIMI VRSTNIKI
6. IGRE - PO ŽELJI OTROK, SOCIALNE, RAJALNE IN GIBALNE
7. GIBANJE
8. VODENE DEJAVNOSTI
9. PARTNERSTVO S STARŠI
10. DELOVANJE VRTCA - TRADICIJA Z NOVOSTMI

UVOD

Vzgojitelj se pri svojem delu vsakodnevno odloča in sprejme odločitve za svoje delo z otroki. S svojimi odločitvami za delo sodeluje z otrokom pri graditvi otrokove samopodobe. Ta odnos deluje tudi v obratni smeri – vidno zadovoljen in napredujoč otrok v vrtcu vpliva tudi na vzgojitelja samega, saj mu sproti potrjuje pravilnost vzgojnega ravnanja. Posledično raste profesionalna samopodoba v vzgojitelju. Vzgojiteljev odnos in mnenje o otroku vpliva tudi na to, kakšno mnenje ima otrok o samem sebi. Pozitivno mnenje otroka o sebi vodi v uspeh (otrok deluje, se na napakah uči, poizkuša znova), s tem pa napreduje na obeh področjih, intelektualnem in osebnostnem.

Seveda mora najprej vzgojitelj verjeti in zaupati samemu sebi, svojim sposobnostim, delovanju. Pri profesionalnem delovanju mora slediti zastavljenemu cilju, ki ga želi doseči svojim delom. Ves čas se uči in pri učenju potrebuje tudi socialno oporo, ki jo dobi tudi preko Medkolegijalnih hospitacij.

Vzgojitelji smo v IP projektu zmožni predstaviti svoje delo drugim odraslim strokovnim delavcem. Sami skrbimo za svoj profesionalni razvoj, sprejemamo kritiko in nove ideje. V tej interakciji razvijamo sebe in druge, sodelujemo z otrokom in starši ter omogočamo hitrejši napredek vseh udeležencev.

Preko Medkolegijalnih hospitacij se krepi naša povezanost – strokovna in kolegialna, zaupamo sebi in drug drugemu. Počutimo se varne in spoštovane, odprte za sprejemanje znanja in učenje. Zavedamo se osebne odgovornosti, da otroku omogočamo in pomagamo da spozna samega sebe in si poišče svoje mesto v odnosu do drugih. Otrok razvija svojo osebno integriteto in se uči sodelovati z drugimi – poskuša postati nekdo in nekaj. V obliki priložnosti mu pomagamo reševati konflikt med individualnostjo v procesu prilagajanja.

PREHOD OTROKA OD DOMA V VRTEC

1. Predhodni pogovor s starši in seznanitev vzgojiteljice o otroku, njegovih posebnostih in značilnostih. Pri pogovoru strokoven vzgojitelj vzpostavlja zaupanje – starš se začne odpirati, da lahko zaupa in pove o otroku podatke, ki so vzgojiteljici naprej v pomoč, ko se odloča za pravilni pristop do otroka in pripravi načrt uvajanj.
2. Vzgojitelj pri uvajanju pusti staršem in otrokom, da se navadijo na igralnico, spoznajo dnevno rutino vrtca, seznanijo se z delom strokovnih delavk v skupini. Vzgojitelj starša spodbuja, da pomaga otroku pri uvajanju, da starš v igralnici ni samo za to, da opazuje dogajanje, ampak je aktivni član skupine oziroma za svojega otroka. Šele nato se začne postopno uvajanje, tudi časovno. Vzgojitelj se postopoma vključuje v igro med staršem in otrokom, nato nadaljuje igro z otrokom samo vzgojitelj.
3. V garderobi je na mestu njegovega znaka otrokova slika.

VSAKODNEVNA KOMUNIKACIJA IN RUTINA

1. Vzgojitelj zna opaziti vsakega otroka, opazi spremembo od prejšnjega dne. Ob pogledu na otroka oceni situacijo.
2. Pustiti čas otroku in staršem. Neodločnim staršem nuditi podporo – spodbuda v obliki pozitivnega sporočila, nasmeha, zagotovilo, da je stanje le kratkotrajno.
3. Pohvala otroka pri prihodu, če pride v igralnico brez težav (prej pa je imel težave). S pohvalo potem tudi drugi otroci vrednotijo otrokov prihod pozitivno.

4. Pogovor z otrokom z očesnim kontaktom. V času pogovora velja pozornost le njemu, drugemu otroku se posvetiti, ko je pogovor zaključen.
5. Pomagati otroku, da se vključi v dogajanje v igralnici, da si najde svojo igralno skupino in se vanjo vključi.
6. »Igraj se z mano.«
7. Otroku podajati realna sporočila, ki pa so pozitivno obarvana.
8. Pomagati novi sodelavki, da se njeno vključevanju v skupino otrok začne z igro. Z igro se najboljše vzpostavi kontakt z otrokom in odraslimi - interakcija.
9. Pri igri se med udeleženci krepi varnost in zaupanje.
10. Navodila za skupino so pozitivna: spomni se, smo tiho, govorimo potih, hodimo v koloni drug za drugim, držimo se za roke, hodimo po pločniku, zadržujemo se tukaj in podobno.
11. Hranjenje.
12. Počitek.
13. Igra na prostem.

SAMOSTOJNOST OTROKA

1. Vzgojitelj sistematično spremlja vsakega otroka, upošteva dimenzije individualnosti vsakega otroka posebej, prepozna otrokova močna in šibka področja.
2. Stopnjevat zahtevnost pri osebni negi.
3. Namestitev ogledal v igralnici, umivalnici, garderobi - da otrok vidi sebe.
4. Spodbujati otrokovo ustvarjalnost.
5. Otrok pomaga drugemu otroku pri obujanju, oblačenju, mu nudi pomoč pri poškodbi, ga tolaži, če je žalosten, ga spodbuja, da nekaj naredi.
6. Otroka spodbujamo, da zmore, da se uči, da zna.
7. Spodbuda: »Danes praznuješ rojstni dan in to zmoreš narediti.« Ko otroku uspe, zaupa vase in v vzgojitelja.

DEJAVNOSTI, KI OMOGOČAJO OTROKU NAJTI STIKE Z ODRASLIMI

1. Otrok od vzgojitelja dobiva potrditev – pri dejanju z otrokom vzpostavi vzgojitelj očesni stik, pozitivni vzklik, potrditev, da je dobro opravil z besedami (»Uspelo ti je.«), s čestitanjem. Pohvaliti, tisto kar je uspelo in ne ob uspehu, pokazati tisto, kar je še treba narediti naprej.
2. Otrok od vzgojitelja dobiva spodbude. Pozitivno naravnane ga vodijo naprej. Sporočajo mu, da naj vztraja, da obvladuje, da vztraja. Da se trudi, da je uspeh blizu. S tem otrok pridobiva zaupanje vase.

DEJAVNOSTI, KI OMOGOČAJO OTROKU NAJTI STIKE Z OSTALIMI VRSTNIKI

1. Otrok dobiva spodbude preko socialnih, rajalnih iger (npr. igrice: Pridni mucek – spodbuja k poimenovanju prijatelja in delitvi žoge z njimi; Didel didel dajčka – spodbuja otroka k dotiku, objemu sovrstnika).
2. Igre po kotičkih (otroci med sabo komunicirajo, se skupaj igrajo, si delijo igrače).
3. Igre z žogo (otroci se med seboj podajajo, si žogo kotalijo).

IGRE - PO ŽELJI OTROK, SOCIALNE, RAJALNE IN GIBALNE

1. Otrok ima priložnost, da je vodja igre (sam si določi vlogo, določijo ga drugi otroci, on sprejme vlogo).

2. V igri s pravili in zmagovalcem otrok zadovoljuje svojo potrebo po moči in zmagi (če je zmagovalec) ali pa se mora soočiti, z dejstvom, da to mesto pripada nekemu drugemu. Sodelovanje naprej pa tudi njemu nudi to možnost
3. V igri s pravili se otroci dogovorijo na začetku igre, da se lahko pravila spremenijo – dajejo ideje, pobude za spremembo in s tem pridobijo dodatno znanje.
4. Pri rajalnih igrah otroci upoštevajo vse člane – krog, ponavljanje se izvaja toliko časa, da pridejo vsi otroci na vrsto. Tisti, ki je bil prvi na vrsti mora počakati, da pride na vrsto tudi zadnji otrok. (npr. igrice: Biba raja, Didel didel dajčka, En mali slonček, Vravec).
5. Igre na izpadanje – počakati do konca igre ne glede na to ali izpadeš prvi ali predzadnji.
6. Člani skupine, ki so se odločili, da bodo igro odigrali, naj jo le odigrajo do konca. S tem se otroke navaja, da začete stvari dokončajo, da ne vzgajamo »opustnikov«.
11. Socialne, rajalne in gibalne igre s ciljem: otrok pridobiva pozitivne lastnosti, ki jih vgrajuje v svojo samopodobo. Vsaka od teh iger namreč spodbuja eno pozitivno lastnost (npr. igra balon spodbuja pri otroku vztrajnost, da posluša, kdaj balon počí in se spusti).
12. Igre za sluh: Balon, Nagajiva biba, Dežek toča grom, Kdo te je poklical, Tecite domov, Veter... otroke spodbuja k poslušanju in reagiranju na določen zvok.
 - Igre za dotik: Ringa raja, Miška kašo kuhala, Čarobna vrečka, Sprehod, Žabe in štoklja, Zajček se umiva, Cvetlice in metulj...otroke spodbuja k dotiku samega sebe, dotiku prijatelja in predmetov.
 - Igre za govor: Biba raja, Palček skakalček, Pridni mucek, Za dober dan...otroke spodbuja k govoru, poimenovanju oseb in predmetov.

Biba raja

Čarobna vrečka

Veter

GIBANJE

1. Vzgojitelj preko gibanja daje otroku priložnosti, da se nauči nekaj novega.
2. Plesi (otrok se nauči določene gibe in uživa v plesu).
3. Rajalne igre (otrok sodeluje z drugimi).
4. Igra na igrišču (otrok spoznava nove gibalne izzive, se druži z otroki iz ostalih skupin in pridobiva nove prijatelje).
5. Gibalna urica (otrok se nauči novih spretnosti preko poligonov).

6. Kako se giblje moje telo (kot tema, projekt).

VODENE DEJAVNOSTI

1. Vzgojitelj pripravi dejavnosti, ki ima za eno stopnjo višjo zahtevnost, kot jo zmore otrok, sam brez pomoči oziroma podpore vzgojitelja..
2. Vzgojitelj upošteva že znane elemente dobre prakse kot so: **skupne dejavnosti otrok in odraslih, jezikovni razvoj, kontekstualizacija, kompleksno mišljenje in didaktični pogovor.**
3. Šesti element pa je, da zadeva traja toliko časa, da otroku omogočimo, da pridobljeno znanje začne uporabljati v igri v vrtcu in doma, da o tem pripoveduje staršem, starši sporočijo to vzgojiteljici – da otrok dogajanje ponotranji, ga sprejme za svojega, ga shrani v sebi. Ta element bi lahko poimenovali **-podoživljanje//ponotranjenje//rekonstrukcija pridobljenega znanja (to zmorem).**
4. Otroku dati pravo razmerje informacij in dejavnosti, da informacije udejanji (da pri otroku ne pride do frustracije). Vzgojitelj podaja informacije, ki v otroku odprejo njegove »otočke« znanja, da otrok te svoje otočke znanja poveže. Znanje uporabi, ga nadgradi, si ga zapomni, z njim ustvarja – to pa se doseže s pravilno zastavljenimi dejavnostmi
5. Vodenе dejavnosti se morajo nadgrajevati; povečujemo stopnjo zahtevnosti oziroma dejavnosti pripravimo po stopnjah. Vse dejavnosti so naravnane tako, da so vključeni elementi samopodobe.
6. Otroci dajo pobude in jih s spodbudo (če je potrebna) izpeljejo. Vzgojitelj pobude vključi v dogajanje.
7. Včasih dati otrokom tudi možnost igranja. Otroci se znajo tudi sami zaigrati. Opazovati in nadgrajevati njihovo ustvarjalnost.
8. Načrtovati in graditi na interesu otrok v skupini in aktualnih dogodkov
9. Pri začetku dejavnosti dati otrokom možnost povedati svoja pravila, da jih potem vsi upoštevajo. Otroci se počutijo varnejši, če vedo dogajanje tudi v naprej.
10. Med vodenimi dejavnostmi ne smemo podcenjevati otroka, da določenih stvari ne ve, nima izkušenj, jih ne razume – ne moremo mu brati samo pravljič in slikanic. Lahko mu ponudimo tudi znanje iz leksikonov in enciklopedij, poljudnoznanstvenih revij (starost otrok 3 do 6). Otroku preberemo ime avtorja, prevajalca, ilustratorja. Vemo, da so otroci bodoči samostojni bralci.
11. Kljub temu, da so si otroci po sposobnostih različni, da različno napredujejo, vedno upoštevamo, da imamo pred seboj bodoče raziskovalce, znanstvenike, inovatorje. To so bodoči odrasli, ki bodo delali v poklicih, ki trenutno še ne obstajajo. Upravljali bodo s tehnologijo, ki je nam nepoznana.
12. Pri vodenih dejavnostih ima vzgojitelj priložnost, da poveže projekte med seboj in otroku ponudi dejavnosti, ki odpirajo otočke znanja v otroku in ki mu omogočajo, da to znanje

- poveže med seboj in ustvari nekaj novega. Otrok in vzgojitelj sta uspešna. Z uspehom se otrok potrdi. Uspeh mu je potem odskočna deska za naprej.
13. Dajati možnost, spodbujati otroka k nastopanju, samostojnemu pripovedovanju pravljic, pesmic, delu z lutko.
 14. Otrokova igra je kot vodilo za vzgojitelja, da otroka vodi v spoznavanje stvari, v učenje.
 15. Pomoč otrokom pri pripravi: Nastopi otrok za druge skupine otrok
 16. Medskupinske glasbene hospitacije.
 17. Poznamo kapacitete otrok svoje skupine'?
 18. Celoletna evalvacija otrokovega razvoja – kje je posamezen otrok dosegel, povečal kompetentnost in s tem tudi samozavest.

PARTNERSTVO S STARŠI

1. Začetni roditeljski sestanek – kaj naj moj otrok doseže v vrtcu? Starši sami napišejo cilj, pričakovanje, kaj naj bi po njihovem otrok dosegel, pridobil, spoznal, okreplil, izboljšal....
2. Končni roditeljski sestanek – prikaz staršem, kaj je njihov otrok dosegel ali kaj je dosegla celotna skupina.
3. Z obiski odraslih v igralnici premagovati otroške strahce – obisk frizerke, medicinske sestre, knjižničarka, mizarja (otroci pri tem premagajo strah pred drugimi osebami – starost 1 do 3).
4. Praznovanje rojstnih dni otrok s starši dopoldne v vrtcu.
5. Praznovanje rojstnih dni s starimi starši v skupini dopoldne.
6. Starši spremljajo svojega otroka pri vodeni dejavnosti (starost otrok od 1 do 2). Starši primerjajo otrokovo odzivanje in delovanje, ko je otrok kot član skupine v vrtcu in ko je član družine doma.
7. Kako naj se igram s svojim otrokom (1 do 3) – srečanje s starši.
8. Starši za otroke (pripravijo delavnico ali predstavo za srečanje).
9. Sprehod s starši in otroki - zakaj je pomembna samostojnost otroka?
10. Sprehod otrok s starimi starši.
11. Nastopi otrok za starše, stare starše.
12. Spremljevanje staršev in starih staršev, ko gre skupina otrok z avtobusom na izlet.
13. Ustvarjalne delavnice.
14. Orientacijski pohod.
15. Gledališka predstava – avtor glasbe in režiser – mamica.
16. Pokaži kaj znaš (dejavnost staršev in otrok v skupini).
17. Palček bralček – primeri sodelovanja staršev v skupini: slikanico prebere starš, slikanico predstavi starš, slikanico predstavi otrok skupini otrok.
18. Pogovor s starši o problemih iz skupine – obutev, prehrana, zanemarjen otrok.
19. Oblikovanje pozitivnih in prijaznih sporočil staršem in otroku.
20. Podajanje informacij preko AV posnetkov na govornih urah.
21. Na roditeljski sestanek vnesemo znanje iz seminarjev in ga posredujemo staršem s primeri
22. Sprejeti starša kot občasnega sodelavca skupine (meje je treba upoštevati na obeh straneh, se o njih predhodno pogovoriti.)
23. Staršem zaupati, biti z njimi sproščen, naraven.
24. Strokovna obrazložitev dogajanja v otroku in v skupini, staršem strokovno povedati o napredku pri otroku, o napredku skupine.
25. Starši bodo zaupali vzgojiteljici in sodelovali pri dejavnostih, ko bo otrok prihajal zadovoljen iz vrtca in doma sporočal, da je v vrtcu prijetno in varno.

26. Celoletna evalvacija otrokovega napredka v obliki portfolija (v e- obliki ali z risbicami, zapisi in podobno).
27. Kako sodelovati s starši, da povečaš njihovo samozavest pri vzgoji in posredno vplivaš na dvig otrokove samopodobe?
28. Otrok in starš, ki imata težave pri vzgoji: izdelava plakata >neželeno vedenje>želeno vedenje (npr. otrok nariše risbico ali posnameta fotografijo – pospravljene igrače in nepospravljene igrače in podobno).
29. Vzgojitelj pove staršem, da potrebuje tudi njihove povratne informacije o otroku – uporaba pravilnega pristopa oziroma, kaj se izboljšuje in kaj ne, otrok prinaša informacije o dogajanju v vrtcu ali ne.
30. Svetovati staršu, kaj otrok zmore sam, kje in kdaj rabi pomoč odraslega ter kje in kdaj rabi še demonstracijo. Svetovati otroku, da zmore sam.

Obisk starša v skupini

Nastop za starše

32. STARŠI OTROKOM – popoldanska delavnica v vrtcu – starši z vzgojiteljičino pomočjo in svetovanjem pripravijo delavnico za otroke (predstava za otroke, igrice, tekmovanja, pesmi ob spremljavi instrumentov...).
33. DELAVNICA ZA STARŠE – strokovni delavki v popoldanskem času pripravita predavanje za starše o težavah, s katerimi se srečujejo pri vzgoji svojih otrok (vzgojni stili, kazni, nagrada...).
34. FORUM, SPLETNA UČILNICA – starši imajo tudi doma možnost spremljanja obvestil (ista kot na oglasni deski v vrtcu), z otroki si lahko ogledajo slike po vsakem tematskem sklopu, berejo zapisnike roditeljskih sestankov, zapisnike sveta staršev, podajajo mnenja, ideje...

DELOVANJE VRTCA - MEDKOLEGIJALNE HOSPITACIJE

1. Pomembna je predstavitev dobre prakse, za tistega, ki jo izvaja in za druge, ki mu prisluhnejo – znanje prehaja na druge in se hkrati dopolnjuje (vse predstavitve udeleženk).
2. Načrtno spremljanje pri hospitaciji sodelavke – opazovanje in spremljanje dogajanja pri otroku ob vodeni dejavnosti, kaj se dogaja v otroku ob podajanju informacij.
3. Predstavitev dobre prakse, predstavitev drugim svojega e-gradiva za otroke
4. Oblikovanje sporočil (vsi prispevki na sestankih IP).
5. Na delovnih srečanjih strokovnih delavk vrtca prikazati primere dobre prakse, kroniko dogajanja.
6. Širiti prakso medkolegijskih hospitacij po drugih enotah.
7. Spodbujati svojo in otrokovo ustvarjalnost.

8. Sprotno reševanje problemov z otrokom, sodelavcem, staršem.
9. Več nivojev reševanja problemov.
10. Medkolegijalne hospitacije v besedah, besednih zvezah in delovanju naše inovacijske skupine – Izpostavitev, Verjemi vase, Lastna aktivnost, Medsebojno opazovanje, Medsebojna pomoč, Pozitivna samopodoba, Obvladujem čustva, obvladujem sebe, Opazim otroka, Še več izzivov, Didaktična sredstva, Kritični prijatelj, Ideje za raziskovanje, Samoevalvacija otrok, Zakaj se staršem bojimo povedati resnico.
11. Koliko se lahko naučim od svoje ožje sodelavke? Delo v parih v skupini – izmenjava vzgojiteljic med seboj na letni ravni. S tem se medsebojno delijo izkušnje, znanje in način dela z otroki.

Kot dojenček se otrok zrcali v materinih očeh, kot predšolski otrok se zrcali v vzgojiteljčinih očeh:
GLEJ, ZMOREM, ZNAM, UPORABLJAM, USTVARJAM.

Delovno gradivo pripravili:

Tjaša Boh, Katarina Burnik, Sonja Dremelj, Ivanka Godina, Darja Habas, Mateja Leskovec, Blanka Laurih, Mira Oblak, Bojana Rupnik, Klavdija Rudolf, Helena Slabe, Boža Vidmar, Leonida Žagar Petrovčič